

Cultura

Joan-Daniel Bezsonoff: «Sóc francès, però m'estic curant»

L'escriptor s'endinsa en l'univers contradictori dels seus referents culturals a «Una educació francesa»

23/03/09 02:00 - BARCELONA - VALÈRIA GAILLARD

«*Una educació francesa* (L'Avenç) no és pas una autobiografia, tot i que hi parli molt de mi mateix», adverteix Joan-Daniel Bezsonoff. El llibre, un encàrrec del director de la revista L'Avenç, Josep Maria Muñoz, recull una sèrie d'articles sobre els seus referents culturals, a cavall entre una educació francesa i una de catalana, i acaben dibuixant en conjunt la seva relació amor-odi amb França. L'Algèria francesa, l'anglès, els castells, el català, els francòfons... són uns quants dels capítols que ressegueixen les dèries de Bezsonoff, que diu sense pèls a la llengua i amb un deix nostàlgic: «Sóc francès, però m'estic curant.»

«Aquí hi ha molts intel·lectuals que es pensen que coneixen França i els francesos, i són collonades. Volia explicar el que és realment l'educació francesa.» A causa del debat generat a la Fira de Frankfurt, sobre qui són els escriptors catalans (els que escriuen en català o els que són nascuts a Catalunya, independentment de si escriuen en castellà), Bezsonoff, com a autor català de nacionalitat francesa es pronuncia clarament: «L'escriptor català és el que escriu en català.» Sobre les contradiccions de la identitat, també en parla en el llibre i recull una anècdota ben sucosa d'un viatge que va fer a Salamanca. Resulta que un vell que gastava aires de culte li va dir: «A ver... Si tú eres de Perpiñán, eres catalán. Si eres catalán, eres español. No reniegues de tus orígenes, coño...»

Bezsonoff considera que el llibre és un «homenatge» a França i una denúncia al republicanisme, que segons diu, «és insuportable». «Sembla que França s'hagi creat en la Revolució i tota la història anterior amb els seus reis no hagués existit mai; en fi, quan més va, més carlí em torno!» Com no podia ser de cap altra manera, i seguint l'empremta de *Conversa amb el meu gos sobre França i els francesos*, del seu col·lega Joan-Lluís Lluís (a qui, per cert dedica el llibre), l'escriptor tracta de l'«odi» que senten els francesos per la llengua catalana. «Etic fart dels francòfils!», engega. Tot plegat, però, amaga una gran contradicció: «Tinc el record d'una França bonica que m'ha educat i creat, però ara sóc un renegat i vull mostrar el que han fet.» Per acabar-ho d'adobar, el novel·lista també té paraules crítiques per als catalans del sud (és a dir, els del Principat): «Molts es creuen superiors als catalans del nord.»

Aquesta mena d'«autobiografia temàtica» –com l'anomena–, suposa una cartografia personal i íntima d'una França que ha «educat» l'autor, de la mateixa manera que Frédéric Moreau rep la seva «educació sentimental» de (Bezsonoff és un lector devot de Flaubert). El llibre inclou un mapa amb la seva constel·lació de ciutats: Massy (al sud de París), Breisach am Rhein (prop d'Estrasburg), Briançon, Mende, Canes i Perpinyà, on viu actualment (concretament al poblet de Nils).

Al cap i a la fi, Bezsonoff considera que el llibre és «bastant trist» però té «pretensions humorístiques».

L'alternativa d'«Osborne»

Albert Sánchez Piñol, amic de l'escriptor nord-català, va presentar el llibre fa uns dies a la llibreria Laie de Barcelona. «El llibre m'ha servit molt per aprendre coses de Bezsonoff i de la Catalunya del Nord que no coneixia.» Segons l'autor de *La pell freda*, aquesta «suma de microrelats» permet entendre per què no és «casual» el procés d'assimilació de la Catalunya del Nord. «Mentre allà els oferien llibertat, igualtat i fraternitat, a Espanya t'oferien el toro d'Osborne!»

Seguint la teoria literària de Sánchez Piñol, segons la qual els escriptors es divideixen en xamànics i mediúmics (ell s'inclou en el grup dels xamànics) Bezsonoff és «un bitxo raríssim», ja que «barreja» les dues tendències: «En les seves històries el protagonista sempre és ell, com fa Gerónimo.»

Després d'*Els taxistes del tsar* (Empúries, 2007), la propera novel·la de Bezsonoff, premi Casero el 2003 per *La guerra dels cornuts*, es titularà *La malenconia dels oficials*, una obra en què torna al paisatge d'Algèria, que ja va explorar a *Les lletres d'amor no serveixen de res* (1997) i a *La presonera d'Alger* (2002).

Joan-Daniel Bezsonoff, dimecres passat, durant la presentació del llibre./ Foto: GABRIEL MASSANA.

Notícies de ...

[Barcelona](#)

Publicat a

[El Punt Barcelona](#) 23-03-2009 Pàgina 27